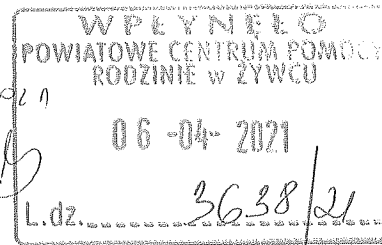


RADA POWIATU
w Żywcu
ul. Krasińskiego 13
34-300 ŻYWIEC

J. Palew ale
P. K. Gmule
na stronę 7104.1021
UCHWAŁA NR XXIV/273/2021
RADY POWIATU W ŻYWCU



z dnia 29 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2020

Na podstawie art.4 ust.1 pkt. 3 i 4, art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 920), art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020r. poz. 1876) oraz art. 76 ust.4 pkt. 15 i 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 821 z póź.zm) .

**Rada Powiatu w Żywcu
uchwala co następuje:**

§ 1.

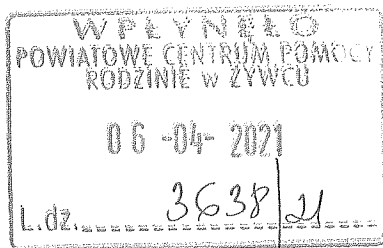
Przyjąć sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

W. Sypta
Wiesław Sypta



Załącznik do uchwały Nr XXIV/273/2021
Rady Powiatu w Żywcu
z dnia 29 marca 2021 r.



Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu
Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej

34-300 Żywiec, ul. Ks. Pr. St. Słonki 24

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W ŻYWCU
ZA ROK 2020

Żywiec 2021

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, zwane dalej „PCPR”, jest jednostką organizacyjną Powiatu, funkcjonującą na podstawie Uchwały Rady Powiatu Żywieckiego Nr IV/25/99 z dnia 25 stycznia 1999r.

PCPR realizuje zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej, jak również zadania określone w następujących aktach normatywnych:

- 1) ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz aktów wykonawczych do tej ustawy,
- 2) ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz aktów wykonawczych do tej ustawy;
- 3) ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 4) ustawie z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego;
- 5) ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ponadto PCPR wykonuje zadania zapisane w:

- 1) Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- 2) Powiatowym Programie Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,
- 3) Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 4) Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Niniejsze sprawozdanie zawiera:

- sprawozdanie z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz roczne sprawozdanie z działalności PCPR, o którym mowa w art. 76 ust.4 pkt. 15 i art. 182 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- roczne sprawozdanie z działalności PCPR, o którym mowa w art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;

Realizacja zadań w 2020 roku przebiegała następująco:

I. PIECZA ZASTĘPCZA

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

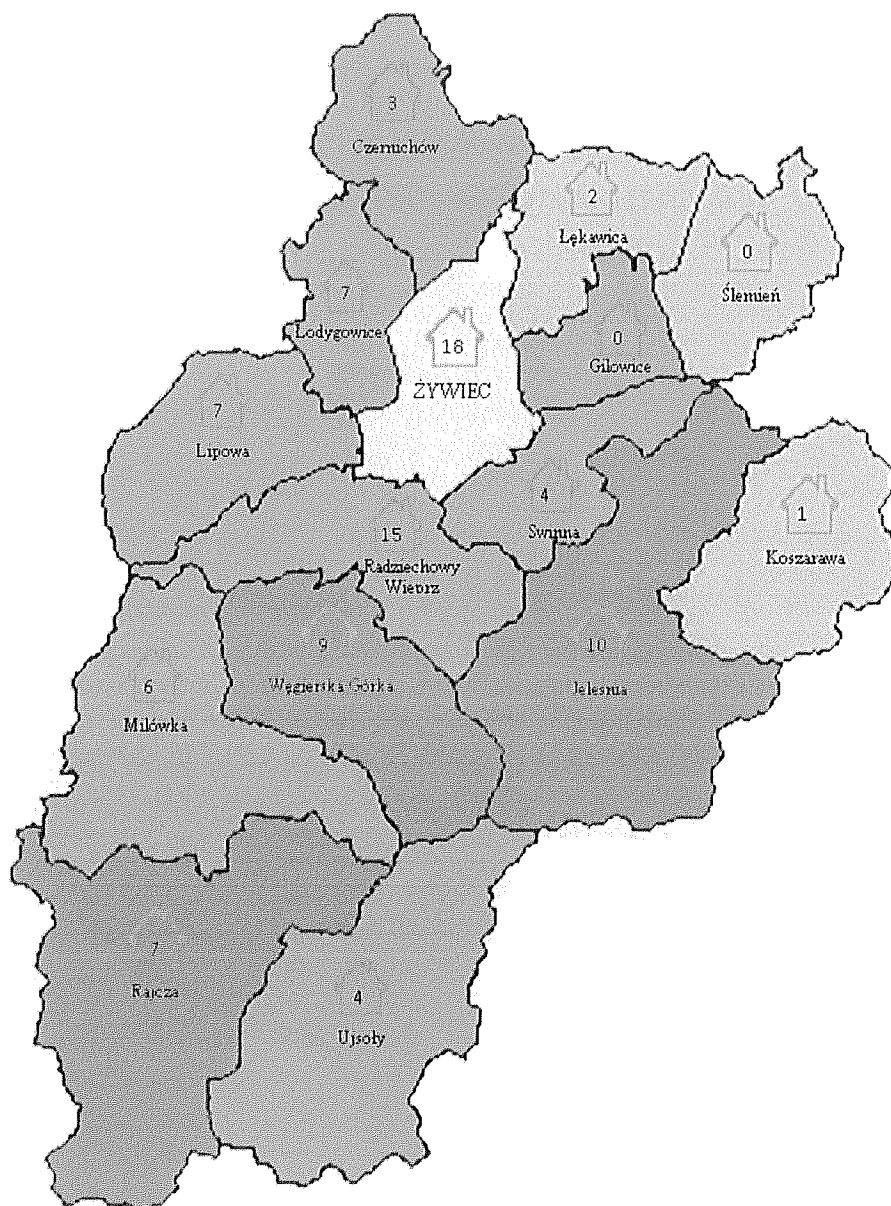
- 1) rodziny zastępcze:
 - a) spokrewnione,
 - b) niezawodowe,
 - c) zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,
- 2) rodzinne domy dziecka.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2020r. na terenie Powiatu Żywieckiego funkcjonowały następujące formy rodzinnej pieczy zastępczej :

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba
Rodziny zastępcze spokrewnione	42
Rodziny zastępcze niezawodowe	45

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1
Rodziny zastępcze zawodowe	3
Rodzinne domy dziecka	2

**LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH FUNKCJONUJĄCYCH
W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU ŻYWIECKIEGO**



Według stanu na dzień 31 grudnia 2020r., liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej przedstawiała się następująco:

Formy pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych
Rodziny zastępcze spokrewnione	60
Rodziny zastępcze niezawodowe	60
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2
Rodziny zastępcze zawodowe	12
Rodzinne domy dziecka	17

**LICZBA DZIECI UMIESZCZONYCH W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU ŻYWIECKIEGO**



Przyczyny umieszczeń dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej według stanu na dzień 31 grudnia 2020r.:

Przyczyny umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych
Sieroctwo/ pólsieroctwo	18
Sprawowanie opieki nad dzieckiem pod wpływem alkoholu, uzależnienie od alkoholu i innych środków	72
Przemoc w rodzinie	2
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	9
Niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców, długotrwała choroba	10
Ubóstwo	0
Bezrobocie	0
Nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	0
Pobyt za granicą co najmniej jednego z rodziców	1
Małoletnie matki	0
Inne przyczyny np. porzucenie dziecka, pobyt w zakładzie karnym, założenie nowej rodziny	39

W okresie od 1 stycznia 2020r. do 31 grudnia 2020r. świadczenia dla rodzin zastępczych wyniosły **1 813 130,33 zł**. Szczegółowy podział świadczeń przedstawia poniższa tabela.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba wg stanu na dzień 31.12.2020r.	Liczba dzieci umieszczonych wg stanu na dzień 31.12.2020r.	Łączna wysokość świadczeń	Wysokość wynagrodzenia
Rodziny zastępcze spokrewnione	42	60	511 569,02	nie dotyczy
Rodziny zastępcze niezawodowe	45	60	881 979 84	nie dotyczy
Rodziny zastępcze zawodowe	3	12	158 049,15	106 625,97
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	2	42 309,96	41 781,92
Rodzinny dom dziecka	2	17	218 856,13	71 083,98
Rodziny pomocowe w ciągu roku	1	0	366,23	134,00
RAZEM	94	151	1 813 130,33	219 625,87

W okresie od 1 stycznia 2020r. do 31 grudnia 2020r. wypłacany był również dodatek wychowawczy dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka (tzw. 500+). Kwota zrealizowanych świadczeń wyniosła **797 448,51 zł**. Środki te w całości pochodzą z budżetu Państwa.

W 2020 roku na mocy postanowień Sądu ustanowionych zostało 15 nowych rodzin zastępczych. Do pieczy zastępczej trafiło 29 dzieci. Sąd rozwiązał 6 rodzin zastępczych. 22 dzieci opuściło pieczę zastępczą z tego 11 dzieci wróciło pod opiekę rodziców biologicznych, 2 dzieci zostało adoptowanych, 6 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, 2 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinnej formie pieczy zastępczej.

W 2020 roku wydano łącznie 340 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń rodzinom zastępczym na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w nich umieszczonych. Sporządzono ok. 350 ocen dzieci umieszczonych w rodzinnych formach opieki zastępczej. Rodzinne formy opieki zastępczej są objęte bezpośrednim nadzorem pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którym w Powiecie Żywieckim jest PCPR.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej

W trakcie 2020 roku 16 rodzin zastępczych było objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (31 dzieci), dodatkowo opieką koordynatora objęty był 1 pełnoletni wychowanek pieczy zastępczej. Instytucja koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej została wprowadzona ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dniem 1 stycznia 2012r. Rolą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jest udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.

Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej zaczyna pracować z rodziną zastępczą po złożeniu przez nią stosownego wniosku i akceptacji koordynatora przez rodzinę zastępczą. Początkowy etap pracy koordynatora polega na gromadzeniu dokumentacji, budowaniu relacji, rozpoznawaniu potrzeby rodziny. Koordinator pozostaje w stałym kontakcie z rodzinami zastępczymi i prowadzącym rodzinny dom dziecka będącymi pod jego opieką.

Koordinator odwiedza rodziny zastępcze w ich miejscu zamieszkania pozostaje z nimi również w kontakcie telefonicznym, mailowym (przesyłanie ocen szkolnych, opinii dotyczących sytuacji dziecka, innej dokumentacji mailem).

Wizyty w rodzinie zastępczej ustalane są na podstawie zgłoszonych bądź stwierdzonych potrzeb za zwyczaj mają miejsce 1x w miesiącu, chyba, że ustalono we współpracy z rodziną inaczej. W rodzinach w których pojawiły się problemy następowała intensyfikacja spotkań. Zakres pomocy koordynatora w danej rodzinie zastępczej jest ustalony indywidualnie. Ustalenie bieżącej sytuacji w rodzinie, wsparcia w roku 2020 były utrudnione z uwagi na ograniczenia związane z COVID-19 koordinator nie mógł swobodnie jeździć do środowiska w związku z czym współpraca, kontakt z rodziną odbywał się za pomocą telefonu, komunikatorów internetowych, maila. Z rozmowy telefonicznej była sporządzana każdorazowo notatka służbowa. Koordinator bądź pracownik socjalny PCPR pisze do GOPS/MOPS wnioski z prośbą o sporządzenie propozycji do planu pomocy dziecku w kontekście możliwości jego powrotu do rodziny biologicznej. Koordinator przygotowuje we współpracy z rodziną zastępczą, asystentem rodziny/ pracownikiem socjalnym plan pomocy dziecku jeżeli tak owego nie było jeszcze w dokumentacji dziecka. Jeżeli koordinator współpracuje z rodziną, która ma utworzony już wcześniej plan pomocy dziecku wówczas praca koordynatora w tym zakresie polega na monitorowaniu utworzonych wcześniej planów pomocy dziecku w celu ich oceny i ewentualnej modyfikacji.

Rodziny w 2020r. nie miały możliwość nawiązania wzajemnego kontaktu z uwagi na obostrzenia związane z COVID 19. Nie mniej jednak wychodząc naprzeciw rodzinom zastępczym powstała strona na FB, która umożliwia pogłębianie rodziną zastępczym swojej wiedzy na temat specyfiki rodzicielstwa w tym zastępczego, różnego rodzaju zaburzeń również tych związanych z więziami, ogólnie pojmowanego wychowania dzieci nakierowanego na „pozytywne wychowanie”.

Koordinator współpracując z rodziną zastępczą nakreślał potrzeby współpracy jej ze specjalistami pracującymi na rzecz rodziny i dziecka po przez:

- Kierowanie do specjalistów w zależności od występującego problemu w rodzinie np.: psycholog, pedagog, lekarz, terapeuta, prawnik, inni specjaliści,
- Przekazywanie danych teleadresowych,
- Pośredniczenie w umawianiu wizyty u specjalisty. Najczęściej byli to specjaliści pracujący w Tut. Centrum-psycholog,
- Konsultacje spraw rodziny z prawnikiem,

- Zbieranie danych teleadresowych instytucji udzielających wsparcia specjalistycznego w zakresie pomocy rodzinie i dziecku.

Koordinator po otrzymaniu informacji z sądu oraz skompletowaniu dokumentacji, zgłasza do Ośrodka Adopcyjnego informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

W roku 2020 koordinator zgłosił pięcioro dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do WOA,

Po ukończeniu 18 roku życia wychowankowie rodzin zastępczych mogą być objęci pomocą i wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej po złożeniu stosownego wniosku. W 2020r. koordinator współpracował z jednym pełnoletnim wychowankiem rodziny zastępczej. Wsparcie i pomoc koordynatora polegały na:

- pomocy w napisaniu pism urzędowych,
- kontaktach telefonicznych z wychowawcą pełnoletniego wychowanka,
- rozmowy wychowawcze, pojęcie dobra/zła, konsekwencji,
- przypominanie o ważnych terminach związanych z wypłatą świadczeń oraz o konieczności dostarczenia stosownych zaświadczeń.

Do metod, jakimi pracuje można zaliczyć między innymi:

- Wyjaśnianie,
- Rozmowy,
- Rozmowy telefoniczne, za pomocą komunikatorów internetowych,
- Konsultacje,
- Pomoc,
- Wspieranie,
- Podnoszenie poczucia własnej wartości i sprawstwa,
- Podnoszenie umiejętności rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji, budowanie strategii działania w danej sytuacji.
- Podnoszenie świadomości poprzez udzielenie informacji zwrotnych,
- Modelowanie zachowań,
 - Działania wspierające i budujące strategie pracy w obszarze opiekuńczo-wychowawczym,
- Porada, poszukiwanie wspólnie rozwiązań,
- Trening np. dysponowania kieszonkowym dla dzieci, utrzymania czystości w mieszkaniu i pokojach dzieci, nauka odpowiedzialności, pracowitości,
- Rozszerzenie sieci kontaktów, wsparcia społecznego (nawiązywanie kontaktów z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka). Pośredniczenie w umawianiu do specjalistów, przekazywanie danych teleadresowych.
- Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych w tym pisaniu pism, kierowanie o adekwatnych źródeł pomocowych,
- Wspólne ustalanie adekwatnie dobranych zadań dla członków rodziny (tworzenie zakresu obowiązków)
 - Łagodzenie skutków wychowywania się w rodzinie dysfunkcyjnej – przekazanie dzieciom prawidłowych wzorców postępowania (omawiane dobra, zła. Mówienie o tym jak należy zachowywać się w danej sytuacji rozmawianie o skutkach danego zachowania)
- Trening budżetu,
- Pośrednictwo w uzgadnianiu terminów i miejsc spotkań dzieci z rodzicami biologicznymi.

Problemy napotymane przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w pracy z rodziną zastępczą to:

- problemy w relacjach rodzina zastępcza – rodzice biologiczni dziecka
- utrudnienia związane z COVID-19,
- trudności w radzeniu sobie z zaburzonymi więziami
- ubogie zaplecze specjalistów wspomagających rodzinę,
- brak adekwatnego rozumienia konfliktu lojalności dziecka,
- brak wiedzy u rodzin zastępczych i rozumienia dotyczącego mechanizmu uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- trudności w renegocjowaniu niekonstruktywnych metod wychowawczych w szczególności w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- długie terminy oczekiwania do psychologa w ramach bezpłatnych konsultacji,

- brak możliwości prowadzenia terapii rodzin ze względu na brak instytucji, które prowadziłyby taką terapię nieodpłatnie,
- ograniczona liczba miejsc na grupach socjoterapeutycznych w ramach Poradni Psychologiczno Pedagogicznych na terenie powiatu,
- brak grup socjoterapeutycznych w ramach danej rozpiętości wiekowej,
- brak elastyczności w rodzinach spokrewnionych w obszarach pracy wymagających przełamania niekonstruktywnych mechanizmów wielopokoleniowych a wielokrotnie ich powielanie,
- trudność w pracy w rodzinach spokrewnionych dotycząca przenoszenia negatywnych przekonań dotyczących rodziców biologicznych na dzieci,
- problemy opiekunów w adekwatnym postrzeganiu potrzeb dzieci wraz ze zmianami rozwojowymi np. wchodzeniem w okres dorastania,
- szeroko rozumiane problemy wychowawcze z dzieckiem,
- trudności adaptacyjne do nowej sytuacji,
- trudności w stosowaniu metod wychowawczych oraz ich umiejętność adekwatnego zastosowania w stosunku do konkretnego dziecka,
- trudności wynikające z poczucia osamotnienia rodziny zastępczej w sytuacjach dnia codziennego,
- brak orientacji rodzin zastępczych i trudności w zrozumieniu przepisów prawnych regulujących uprawnienia, obowiązki i prawa rodziny zastępczej,
- trudności w znalezieniu profesjonalnej pomocy medycznej, poszukiwanie specjalistów pracujących z dziećmi ze specyficznymi trudnościami,
- trudności w przełamaniu oporu i niechęci do rzeczywistej pracy osobistej dotyczącej pomocy i wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznego,
- nieumiejętność jasnego określenia zasad i norm panujących w domu, rozmyte i niejasne oczekiwania a także brak konsekwencji, co skutkuje brakiem adekwatnych granic,
- trudności w uregulowaniu sytuacji życiowej i prawnej dziecka,
- brak wiedzy i umiejętności w pracy z dzieckiem nadpobudliwym psychoruchowo oraz z problemem FAS i FASD,
- trudności w skutecznym motywowaniu dziecka do nauki, przełamaniu niechęci szkolnej,
- brak podstawowych umiejętności u dzieci i rodziny zastępczej jeśli chodzi o planowanie wydatków, racjonalne wydawanie środków finansowych oraz dbanie o higienę i wygląd zewnętrzny,
- brak otwartości na pomoc i wsparcie koordynatora,
- trudność pracy koordynatora z rodzinami które posiadają masywny opór wynikający z braku własnej decyzji na współpracę i odbierają funkcje koordynatora jako zagrożenie, w związku z czym proces zdobywania zaufania rodziny jest w sposób znaczący przedłużony,

Do metod, jakimi posługuje się w swojej pracy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej można zaliczyć między innymi :

- Wyjaśnianie,
- Wspieranie,
- Pomoc,
- Rozmowy, w tym telefoniczne i za pomocą komunikatorów internetowych,
- Konsultacje,
- Planowanie,
- Obserwacja,
- Aktywne słuchanie,
- Analiza dokumentów,
- Podnoszenie poczucia własnej wartości i sprawstwa,
- Podnoszenie umiejętności rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji, budowanie strategii,
- Podnoszenie świadomości poprzez udzielenie informacji zwrotnych,
- Modelowanie zachowań,
- Działania wspierające i budujące strategie pracy w obszarze opiekuńczo-wychowawczym,
- Porada, poszukiwanie wspólne rozwiązań,
- Trening np. dysponowania kieszonkowym dla dzieci, utrzymania czystości w mieszkaniu i pokojach dzieci,

- nauka odpowiedzialności, pracowitości,
- Rozszerzenie sieci kontaktów, wsparcia społecznego, (nawiązywanie kontaktów z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka). Pośredniczenie w umawianiu do specjalistów, przekazywanie danych teleadresowych.
- Pomoc w załatwianiu spraw urzędowych w tym pisaniu pism, kierowanie stron do adekwatnych źródeł pomocowych,
- Pomoc rodzinie w tworzeniu zakresu obowiązków,
- Łagodzenie skutków wychowywania się w rodzinie dysfunkcyjnej – przekazanie dzieciom prawidłowych wzorców postępowania,
- Trening budżetu,
- Trening wychowawczy uwzględniający elementy np.: szkoły dla rodziców i wychowawców.
- Pośrednictwo w uzgadnianiu terminów i miejsc spotkań dzieci z rodzicami biologicznymi,

Pomoc indywidualna na rzecz potrzeb dziecka:

Pomoc dziecku ukierunkowana jest nie tylko na zapewnieniu opieki i odpowiednich warunków życia i rozwoju ale także na poznaniu uznanych norm postępowania i zachowania, czego często brakuje im w rodzinach pochodzenia, które borykają się różnymi dysfunkcjami. Dziecko uczy się dobrze rozumianej zaradności życiowej w drodze ku samodzielności.

- Zapewnienie dziecku stałej, pełnej opieki i stabilnego środowiska opiekuńczo- wychowawczego.
- Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, pomoc w adaptacji do warunków nowego otoczenia oraz każdej występującej życiowo zmiany.
- Budowanie i podtrzymywanie, jeśli jest to możliwe konstruktywnych więzi rodzinnych.
- Niwelowanie zachowań agresywnych, nauka radzenia sobie z negatywnymi emocjami, budowanie bezpiecznego otoczenia i przełamywanie mechanizmu ciągłej niepewności i zagrożenia.
- Pomoc dziecku w zakresie realizowania obowiązku szkolnego, samodzielności.
- Pomoc w zakresie zdrowia i opieki medycznej.
- Organizacja czasu wolnego i rozwijanie zainteresowań, zaradności.
- Inne działania pomocowe, terapeutyczne i edukacyjne.

Pomoc poprzez konstruktywne i adekwatne rozumienie pieczy zastępczej z uwzględnieniem roli i zadań rodziców biologicznych:

Umożliwienie kontaktu z dzieckiem, stałe motywowanie do podtrzymywania więzi rodzinnych.

- Wspieranie kompetencji wychowawczych.
- Pomoc w dążeniu do poprawy sytuacji materialnej, motywowanie do zmiany.
- Motywowanie i pomoc w podjęciu leczenia (terapii) w przypadku uzależnienia
- Pomoc i porady w zakresie radzenia sobie z problemami agresji i przemocy.
- Pomoc w zakresie nabywania wyższych kompetencji społecznych i zaradności życiowej bez wyręczania a z konstruktywnym motywowaniem.
- Bezpośrednia pomoc ukierunkowana na rodzinę w jej środowisku naturalnym (motywowanie do pracy z asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym).
- Konsultacje i pomoc indywidualna dla rodziców i osób znaczących,

Efekty pracy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi:

- skorzystanie z zaproponowanej pomocy/wsparcia psychologicznego i terapii,
- skorzystanie z zaproponowanego szkolenia/ warsztatu, webinaru, mającego na celu podniesienie swoich umiejętności,
- pomoc w kompletowaniu dokumentacji medycznej dziecka,
- umiejętność posługiwania się metodami wychowawczymi, stosowanie metody kar i nagród a także wytrwania w konsekwencji wobec dziecka,
- wsparcie rodziny zastępczej w sytuacjach dnia codziennego,
- wprowadzenie obowiązujących zasad i norm w domu, weryfikacja ich w razie potrzeby,
- regularna nauka, poprawa ocen przez dzieci, spisywanie kontraktu, zobowiązań osobistych,
- zaproponowanie pomocy u specjalistów i w różnych instytucjach,
- wiedza na temat praw, obowiązków i uprawnień rodziny zastępczej
- wsparcie rodziny oraz pomoc w unormowaniu sytuacji prawnej i życiowej dziecka

- pomoc przy sporządzaniu pism do różnych instytucji
- czuwanie koordynatora nad sprawowaniem opieki nad dziećmi pozostającymi w rodzinach zastępczych oraz wywiązywaniem się z obowiązków nałożonych na rodziców zastępczych przez koordynatora,
- współpraca z WOA i monitorowanie sytuacji podopiecznych,

Instytucje, z jakimi między innymi koordynator rodzinnej pieczy zastępczej miał kontakt podczas pracy z rodziną zastępczą oraz dzieckiem w niej umieszczonym:

- Szkoły (dyrektorzy, wychowawcy, pedagodzy, psychologowie szkolni)
- Sąd (Sędzia, kuratorzy - zawodowi, społeczni)
- Ośrodki zdrowia,
- WOA w Bielsku - Białej
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Żywcu, Milówce,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży w Bielsku-Białej,
- MOPS/GOPS / PCPR(pracownicy socjalni, Asystenci, kierownicy, koordynatorzy)
- Miłowieckie Stowarzyszenie „Promyk”
- Policja
- Poradnia Psychologiczna „Przystań” w Żywcu,
- Pracownia Diagnostyki i Terapii Zaburzeń Rozwojowych dr n. med. Małgorzata Klecka
- Fundacja BŁĘKITNY KRZYŻ,
- Fundacja Fasola w Bielsku-Białej
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Asertywność w Żywcu,
- OLU w Żywcu,
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Urząd Miasta w Żywcu,
- ŻTBS w Żywcu,
- Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym dla Nieśłyszących im. J. Korczaka w Krakowie,
- Współpraca z SOSW w Żywcu,
- Inne osoby, instytucje, fundacje działające na rzecz dziecka i rodziny.

Najczęstszą trudnością w rodzinach zastępczych przewijającą się co roku i w roku 2020 było ułożenie adekwatnych ról, zasad, reguł, obowiązków, konsekwencji postępowania w rodzinie w szczególności, gdy funkcje rodziny zastępczej pełnili dziadkowie bądź rodzeństwo dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W te trudności bardzo często wpisywał się dodatkowo okres adolescencji, który i tak sam w sobie jest dla młodego człowieka i jego opiekunów bardzo trudny. Powtarzającym się u rodzin zastępczych problemem była trudność w kontaktach/relacjach z rodzicami biologicznymi. Kolejnymi trudnościami w rodzinach były problemy wychowawcze z dzieckiem, trudności w procesie adaptacji, niskie umiejętności konsekwentnego stosowania metody konsekwencji i konstruktywnej pochwały, brak motywowania dzieci do nauki. Utrudnieniami były też obawy przed podjęciem profesjonalnego wsparcia w postaci konsultacji psychologicznych, oraz psychoterapii. Bezradność wychowawcza rodzin zastępczych często przekładała się na niekonstruktywne formy radzenia sobie w kontaktach z dzieckiem. Kolejną trudnością napotkaną przez koordynatora była mała ilość asystentów rodziny, dzięki którym możliwa byłaby praca na rzecz dobra dziecka w rodzinie biologicznej.

Utrudnienia pracy z rodziną zastępczą występują również w sytuacjach braku chęci do zmiany, konfabulacjach, „kombinatorstwie”, konsumpcyjnym stylu życia rodzin zastępczych. Niejednokrotnym ukrywaniu problemów z jakimi boryka się rodzina np. finansowych, zdrowotnych, uzależnienia.

Działania podjęte przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej były dobierane indywidualnie i adekwatnie do potrzeb i sytuacji, w jakiej rodzina obecnie się znajduje, widząc problem lub gdy tylko został on zgłoszony. Podejmowane działania miały charakter indywidualny i systemowy w rozumieniu rodziny. Na bazie praktyki i doświadczenia pracy z rodzinami zastępczymi w szczególności jeśli chodzi o rodziny zastępcze spokrewnione wydaje się niezbędne aby w/w rodziny zastępcze były objęte obowiązkowymi szkoleniami dla rodzin zastępczych oraz specjalistycznymi (np. szkoła dla rodziców i opiekunów, szkolenie dotyczące skutków

destrukcyjnych sposobów przywiązania, szkolenie w zakresie specyfiki rodziny zastępczej, praca z dzieckiem z zaburzonymi więziami, wielopokoleniowych mechanizmów przemocy, różnorodnych form uzależnień, zdrowych form wychowania i modelowania zachowania dzieci, a także adekwatnego rozumienia każdego z momentów rozwojowych dziecka i konstruktywnego jego wsparcia). Znaczący brak wiedzy w w/w tematach w sposób jednoznaczny przekłada się na umiejętności rodzin zastępczych spokrewnionych co w wielu przypadkach powoduje ogrom wysiłku włożonego w pracę przez koordynatora przy znikomej tego efektywności.

W opinii koordynatora zdarzają się też takie rodziny zastępcze, które w wyniku pracy nie rokują na jakąkolwiek konstruktywną zmianę co z przykrością należy zaznaczyć, że do tej funkcji się nie kwalifikują. Głównym zadaniem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej obok pomocy i wsparcia rodziny zastępczej w pełnieniu funkcji rodzica zastępczego była obserwacja prawidłowości sprawowania opieki nad dzieckiem umieszczonym w R. Z./R.D.D.

Efektom współpracy rodziny zastępczej z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej była: poprawa funkcjonowania rodziny, wzmocnienie jej, poprawa relacji/kontaktu w domu pomiędzy dzieckiem, a rodzicem zastępczym, skorzystanie z zaproponowanej pomocy przez koordynatora, wsparcie rodziny zastępczej, zwiększona motywacja dziecka do nauki, pomoc w regulacji sytuacji życiowej oraz prawnej dziecka, zaproponowanie pomocy z różnych źródeł a tym samym możliwość wyboru najlepszej opcji dla rodziny.

W ramach programu resortowego „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” PCPR pozyskało w 2020 roku środki w wysokości 8 326,00 zł. na zatrudnienie 1 koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, środki te stanowiły 60 % kosztów zatrudnienia koordynatora, pozostałe 40% kosztów zatrudnienia koordynatora stanowiły środki własne powiatu.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej współdziała ze środowiskiem lokalnym w zakresie organizacji pieczy zastępczej i pozostałych zadań realizowanych przez PCPR. W zakresie pieczy zastępczej PCPR współpracuje z Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Żywcu, który wydaje postanowienia o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, oceny sytuacji opiekuńczo- wychowawczej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. PCPR w zakresie pieczy zastępczej współpracuje również z pedagogami szkolnymi pod kątem badania opinii środowiska rodziny i dzieci, ośrodkami pomocy społecznej, policją i szkołami.

Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci, dzieci u nich umieszczonych, oraz zapewnienie pomocy prawnej

W 2020 roku rodziny zastępcze oraz dzieci w nich umieszczone były objęte pomocą specjalistów jeżeli takie potrzeby były zgłaszane lub wynikały z działań prowadzonych przez koordynatora czy pracowników organizatora. Głównie poradnictwo to prowadzone było przez psychologa, psychoterapeutę pedagoga i specjalistów pracy z rodziną. Szczegółowe dane podane są w rozdziale specjalistyczne poradnictwo. Ze względu na ogłoszony stan epidemii w kraju i związane z tym obostrzenia większa część tych działań prowadzona była zdalnie.

Szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Wzorem lat ubiegłych PCPR w Żywcu prowadziło w dalszym ciągu kampanię informacyjną mającą na celu promowanie rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Osoby zgłaszające gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej muszą zostać przeszkolone i otrzymać świadectwo ukończenia szkolenia. Szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych prowadzą pracownicy PCPR, którzy posiadają specjalne uprawnienia w tym zakresie.

W 2020 r. PCPR rozpoczął szkolenie 12 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, jednakże ze względu na ogłoszony stan epidemii w kraju i związane z tym obostrzenia, szkolenie to zostało zawieszono.

Pełnoletni wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej

Pod opieką PCPR w 2020 roku pozostawało 53 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Łączne wydatki na świadczenia dla wychowanków wyniosły 267 111,08 zł. Środki te zostały wykorzystane na następujące formy wsparcia:

- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na zagospodarowanie w formie rzeczowej

Szczegółowy podział środków przeznaczonych na pomoc pełnoletnim wychowankom zawiera poniższa tabela.

Rodzaj pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej objętych pomocą	Łączna wysokość świadczeń
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	37	190 466,08 zł
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	9	62 452,00 zł
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w formie rzeczowej	7	14 193,00 zł.
RAZEM	X	267 111,08 zł.

Z każdym usamodzielnianym wychowankiem rodzinnej pieczy zastępczej prowadzona jest praca socjalna, która ma na celu pomoc w znalezieniu mieszkania, pracy oraz pomoc w rozwiązywaniu napotykaných trudności. Każdy wychowanek pomimo usamodzielnienia pozostaje w stałym kontakcie z PCPR aż do zakończenia procesu usamodzielnienia tj. do ukończenia 25 roku życia.

Wydatki ponoszone przez powiaty za dzieci, które przebywają w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej, ponosi wydatki na jego utrzymanie w łącznej kwocie świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej.

W 2020 roku 15 dzieci pochodzących z terenu powiatu żywieckiego przebywało w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, stąd też łączna kwota wydatków poniesionych przez Powiat Żywiecki wyniosła 239 468,50 zł. Analogicznie przedstawia się sytuacja w przypadku przyjęcia dziecka z innego powiatu i umieszczenia go w rodzinie funkcjonującej na terenie naszego powiatu. Z prowadzonej przez PCPR statystyki wynika, że 30 dzieci pochodzących z innych powiatów przebywało w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu żywieckiego. Wysokość uzyskanych dochodów z tego tytułu za 2020 rok stanowi kwota 347 341,52 zł. Podane dane obejmują wszystkie dzieci, zarówno te które w 2020 roku trafiły do rodzin zastępczych jak i te które opuściły rodziny zastępcze.

Miejsce umieszczenia dziecka	Liczba dzieci umieszczonych	Kwota w złotych
Dzieci pochodzące z innych powiatów umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu żywieckiego	30	347 341,52 zł. (dochody powiatu żywieckiego)
Dzieci pochodzące z terenu powiatu żywieckiego umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów	15	239 468,50 zł. (wydatki powiatu żywieckiego)

Odpłatność gmin za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Z dniem wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej została zobowiązana do ponoszenia wydatki na opiekę i wychowanie tego dziecka w wysokości:

- 10% wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 roku dochody powiatu z tego tytułu wyniosły **941 637,79 zł**. Poniższa tabela dotyczy wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w których kosztach pobytu partycypowały gminy.

Gmina zobowiązana do ponoszenia wydatków	Liczba dzieci umieszczonych z danej gminy w rodzinnej pieczy zastępczej	Kwota ponoszonych wydatków w złotych
Lipowa	9	59 084,02
Czernichów	4	15 778,43
Żywiec	42	248 559,89
Radziechowy Wieprz	19	199 955,80
Świnna	5	38 814,61
Węgierska Górka	11	150 478,68
Milówka	7	20 176,17
Jeleśnia	18	139 954,14
Ujsoły	4	15 760,75
Rajcza	4	10 476,64
Łękawica	4	8 277,23
Koszarawa	2	25 319,19
Łodygowice	1	2 554,48
Gilowice	2	6 447,76
RAZEM	132	941 637,79

Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

Rodzice biologiczni dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązani są do ponoszenia odpłatności za ich pobyt. W 2020 roku w zakresie tej odpłatności PCPR wydało 164 decyzje dotyczące odpłatności (odstąpienia, zwolnienia, naliczenia, umorzenia). Z tytułu odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 roku PCPR uzyskało kwotę **37 359,84** zł., która stanowi dochód Powiatu, natomiast na kwotę **79 383,92** zł. zostały wystawione tytuły egzekucyjne w ramach postępowania egzekucyjnego w administracji.

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Placówki opiekuńczo-wychowawcze są to jednostki zapewniające dzieciom i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanej społecznie dzienną lub całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, jak również jednostki wspierające działania rodziców. Na terenie powiatu funkcjonuje tylko jedna instytucjonalna placówka opiekuńczo-wychowawcza w Żywcu przy ul. Kopernika 5 w którym przebywało średnio w ciągu roku 17 dzieci na 25 miejsc, którymi dysponowała placówka. W 2020 roku na mocy postanowienia Sądu wydano dla 6 dzieci skierowania do umieszczenia w Placówce.

Wobec dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych prowadzone są działania, zmierzające do uregulowania ich sytuacji prawnej oraz ich powrotu do rodziny. Z pełnoletnimi wychowankami placówek prowadzony był proces usamodzielnienia. Wychowankowie planują swoje działania, które zamierzają realizować po opuszczeniu placówki. Najczęściej kontynuują naukę lub też szukają zatrudnienia.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Żywcu w 2020 roku wynosił 4920,56 zł. W okresie od 1 stycznia 2020r. do 31 grudnia 2020r. wypłacany był również dodatek w wysokości świadczenia dla dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej w Żywcu (tzw. 500+). Kwota zrealizowanych świadczeń wyniosła **101 820,96** zł. Środki te w całości pochodzą z budżetu Państwa.

Pełnoletni wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej

W roku 2020 PCPR prowadziło sprawy związane z procesem usamodzielnienia się 5 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych. 3 z nich kontynuuje naukę w szkołach zawodowych, średnich i wyższych, w związku z tym objęci zostali miesięczną pomocą pieniężną na kontynuację nauki. Ponadto usamodzielnieni wychowankowie zostali objęci pomocą pieniężną na usamodzielnienie (2 wychowanków). Jednocześnie PCPR pomaga wychowankom w poszukiwaniu mieszkań oraz zatrudnienia. Szczegółowy podział środków przeznaczonych na pomoc pełnoletnim wychowankom zawiera poniższa tabela.

Rodzaj pomocy pieniężnej	Liczba wychowanków objętych pomocą	Łączna wysokość świadczeń
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	3	13 989,90 zł.
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	2	10 139,00 zł.
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w formie rzeczowej	0	0,00 zł.
RAZEM	5	24 128,90 zł.

Pełnoletni wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii i zakładów poprawczych

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu prowadzi również prace z usamodzielnionymi wychowankami Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii i Zakładów Poprawczych. Z 11 wychowanków 7 kontynuuje naukę w szkołach policealnych.

W związku z tym objęci zostali miesięczną pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki (7 osób), pomocą na zagospodarowanie (1 osoby), oraz pomocą na usamodzielnienie (3osoby).

Rodzaj pomocy pieniężnej	Liczba wychowanków objętych pomocą	Łączna wysokość świadczeń
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	7	24 328,22 zł.
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w formie rzeczowej	1	10 578,00 zł.
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	3	1 500,00 zł.
RAZEM	11	36 406,22 zł.

Wydatki ponoszone przez powiaty z których dzieci przebywają w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów

W przypadku umieszczenia dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, ponosi średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo- wychowawczej.

W 2020 roku 6 dzieci pochodzących z terenu powiatu żywieckiego przebywało w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów, stąd też łączna kwota wydatków poniesionych przez powiat żywiecki wyniosła **269 306,83 zł.**

Analogicznie przedstawia się sytuacja w przypadku przyjęcia dziecka z innego powiatu i umieszczenia go w funkcjonującej na terenie naszego powiatu placówce opiekuńczo- wychowawczej. Z danych PCPR wynika, że 2 dzieci pochodzących z innych powiatów przebywało w funkcjonującej na terenie powiatu żywieckiego placówce opiekuńczo-wychowawczej. Wysokość uzyskanych dochodów z tego tytułu za 2020 rok stanowi kwota **88 650,19 zł.**

Powyższe informacje obrazuje poniższa tabela.

Miejsce umieszczenia dziecka	Liczba dzieci umieszczonych	Kwota w złotych
Dzieci pochodzące z innych powiatów umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu żywieckiego	2	88 650,19 zł. (dochody powiatu żywieckiego)
Dzieci pochodzące z terenu powiatu żywieckiego umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	6	269 306,83 zł. (wydatki powiatu żywieckiego)

Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za pobyt dziecka w pieczy zastępczej opłatę ponoszą rodzice do wysokości średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2020 roku wydano 43 decyzje administracyjne dotyczące odpłatności (odstąpienia, zwolnienia, naliczenia, umorzenia), a uzyskana kwota z tytułu odpłatności wyniosła 19 138,87zł. Do egzekucji komorniczej przekazano 1 decyzję na kwotę 3 542,95zł.

Potrzeby występujące na terenie powiatu żywieckiego w zakresie pieczy zastępczej:

- w dalszym ciągu rozwój rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze,
- tworzenie rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka,
- w dalszym ciągu rozwój działalności diagnostyczno- konsultacyjnej której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka,
- zapewnienie rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka specjalistycznego poradnictwa oraz szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji i umiejętności.

II. SPECJALISTYCZNE PORADNICTWO

W 2020 roku większość osób zgłaszających się po pomoc psychologiczną wymagało podjęcia działań związanych głównie z szeroko rozumianą psychoterapią, często wymagającą wieloaspektowego wsparcia, pracy zespołowej bądź zintegrowanej na rzecz rodziny, pary rodzicielskiej bądź dzieci, wsparcia psychologicznego oraz interwencji kryzysowej, która często zdawała się być sytuacją otwierającą wielowarstwowe potrzeby klienta wynikające z jego sytuacji osobistej, życiowej a także często związanej z doświadczoną w przeszłości bądź doświadczaną aktualnie traumą.

Bardzo często osoby zgłaszające się do specjalisty w 2020 znajdowały się w sytuacjach długotrwałego kryzysu (bardzo często połączonego z osobistymi nawarstwionymi sprawami i trudnościami) oraz zgłaszały doświadczanie jednocześnie wielu różnych problemów (często też z granicy zdrowia psychicznego a także w czasie diagnostyki i konsultacji ujawniały się stany długotrwanie nieleczonego zaburzeń psychicznych i zdrowia psychicznego).

W Powiecie Żywieckim niestety brakuje miejsc i specjalistów uprawnionych do prowadzenia psychoterapii w formie nie odpłatnej. Natomiast do pomocy specjalistycznej zgłaszają się głównie osoby funkcjonujące ekonomicznie poniżej średniej krajowej bądź bliżej znajdujących się okolicy biedy i ubóstwa. Osoby takie zazwyczaj funkcjonują poza opieką zdrowotną w obszarze zdrowia psychicznego, a także poza doświadczeniami kontaktu ze specjalistami, co w efekcie skutkuje bardzo dużą złożonością i skomplikowaniem zgłaszanych trudności, a także ukształtowania zaburzeń osobowości czy też utrwalonych już stanów chorobowych. Tego typu klienci zgłaszający się po pomoc zazwyczaj funkcjonują roszczeniowo, w ogromnej niechęci, oporze i nieumiejętności współpracy tworzący kontakt poprzez mechanizmy przemocowe.

Brakuje niestety specjalistów prowadzących psychoterapię rodzinną, a z roku na rok widać wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju świadczonej pomocy. Brakuje też ogólnodostępnych specjalistów z dziedziny psychiatrii, w obszarze psychiatrii dzieci i młodzieży sytuacja wygląda dramatycznie w całym kraju, dostęp do specjalistów neurologii i neuropsychologów nie jest w lepszej sytuacji. Obecnie istnieją 3 miejsca świadczące pomoc psychoterapeutyczną wyłącznie dla dorosłych, są to.: Asertywność, Ośrodek Leczenia Uzależnień oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego w Międzybrodziu Bialskim. Natomiast pomoc ta jest uwarunkowana wytycznymi i procedurami NFZ, co często w efekcie prowadzi do tego, że klienci po tą pomoc nie sięgają. Niestety żadne z tych miejsc nie świadczy psychoterapii rodzinnej, często koniecznej przy pracy z całą rodziną, ale też problemów obejmujących niesienie pomocy dzieciom i młodzieży. Ośrodki te nie prowadzą również pracy z traumą prostą i złożoną oraz dysocjacją, co wydaje się niezbędne w adekwatnym rozumieniu i pracy z rodziną zastępczą i dziećmi znajdującymi się w pieczy.

Osoby zgłaszające się do Centrum Pomocy Rodzinie, często wymagają podjęcia pracy z całą rodziną, co niestety nie jest możliwe do zrealizowania przez jednego specjalistę. Realne zapotrzebowanie mieszkańców Powiatu na pomoc specjalistyczną jest znacząco większe niż dostępne obecnie możliwości, profesjonalnego pomagania, przez tak znikomą ilość specjalistów zatrudnionych w PCPR,

W porównaniu z rokiem 2019 w 2020 roku można było zauważyć coraz bardziej zwiększającą się liczbę osób, które zgłaszały doświadczanie różnorodnych problemów, które występowały jednocześnie. Często występowała mnoga diagnoza problemów rodzin i osób zgłaszających się po pomoc do PCPR np. problemy rodzinne związane z brakiem pracy, uzależnieniem, trudnościami emocjonalnymi, problemami małżeńskimi, komunikacyjnymi, problemami z niską samooceną, relacjami rodzinnymi, przemocą, problemami ze zdrowiem własnym lub członków rodziny czy problemami szkolnymi i wychowawczymi, ale też współuzależnieniem, DDD, DDA, czy doświadczanie chronicznego długotrwałego stresu, bądź skutków doświadczeń traumatycznych. Z tego względu bardzo trudno jest przypisać konkretną ilość zgłoszeń do danego problemu czy kategorii problemów. Znaczącą grupą osób potrzebujących pomocy są osoby gdzie na pierwszym planie pokazują się znaczące zaburzenia psychiczne i osobowości. A w trakcie pogłębiania systematycznej pracy w obszarze psychologiczno-terapeutycznym ujawniają się kolejne warstwy przeżywanych trudności w połączeniu z sytuacją osobistą i życiową, tworzące złożony zestaw wraz z schizofrenią, chorobą dwubiegunową afektywną, zaburzeniami lękowymi, zaburzeniami związanymi ze stresem i PTSD.

Rok 2020 przyniósł również nowe wyzwania w świadczeniu pomocy specjalistycznej za pomocą komunikatorów teleinformatycznych. Wybuch pandemii w początkowym okresie spowodował znaczące ograniczenia w dostępności do usług psychologicznych na terenie Powiatu Żywieckiego. Większość poradni potrzebowała czasu, żeby w jakimś stopniu dostosować świadczonej pomoc do realiów dnia codziennego.

Większość ośrodków wstrzymała świadczenie pomocy w kontakcie bezpośrednim co znacząco ograniczyło ilość klientów korzystających z niezbędnej w sytuacji kryzysu pomocy psychologicznej. Większość klientów PCPR korzystających z regularnych spotkań z psychologiem w bezpośrednim kontakcie zawiesiła lub zrezygnowała z dalszej pomocy ze względu na brak warunków domowych do kontynuowania konsultacji w formie zdalnej za pomocą urządzeń teleinformatycznych, bądź z braku przekonania do takiej formy pomocy. Sytuacja ta znacząco ograniczyła ilość klientów w pierwszej połowie trwania pandemii. Po odmrożeniu gospodarki na wiosnę część osób obawiała się ponownego powrotu do bezpośredniego kontaktu z powodu trwającej epidemii co wpłynęło na ich decyzję w skorzystaniu z pomocy zdalnej. Ilość osób która wróciła do kontaktu z psychologiem w formie zdalnej była mniejsza niż w kontakcie bezpośrednim. Nie zmniejszyło się natomiast zapotrzebowanie mieszkańców powiatu na korzystanie z pomocy specjalistycznej, ani ilość osób szukających pomocy psychologa. Lecz wiele osób pomimo kryzysu nie decydowało się na pracę w formie zdalnej prosząc o informację kiedy będzie możliwość powrotu do bezpośredniego kontaktu lub szukając takiej formy pomocy prywatnie. Trzeba natomiast zaznaczyć, że zdalna forma pracy w przypadku pomocy psychologicznej jest znacznie ograniczona i utrudniona, gdyż tym co „leczy” jest relacja jak tworzy się między terapeutą, psychologiem a klientem w bezpośrednim kontakcie.

W ramach specjalistycznego poradnictwa PCPR realizuje następujące działania:

- Poradnictwo i wsparcie psychologiczne
- Psychoedukacja i psychoprofilaktyka
- Praca terapeutyczna z osobami stosującymi przemoc w ramach programu Korekcyjno - Edukacyjnego.
- Pomoc prawną
- Pomoc socjalną
- Interwencję w sytuacjach kryzysowych
- Mediacje
- Wsparcie rodzin zastępczych za pomocą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej
- Diagnoza psychologiczna kandydatów na rodzinę zastępczą
- Psychoterapia rodzinna
- Praca z traumą prostą i złożoną
- Poradnictwo i wsparcie psychologiczne w dziale pieczy zastępczej dla rodzin i dzieci w pieczy zastępczej.

Pomoc udzielona w 2020 roku

➤ **W RAMACH PRACY SPECJALISTY PRACY W RODZINIE (w ramach 1/2 etatu) od 01 stycznia do 29 lutego**

- Ilość spotkań ze specjalistą pracy w rodzinie (konsultacje, kontynuacja procesu terapeutycznego) 55
- Ilość spotkań z rodzinami zastępczymi bądź dziećmi z rodzin zastępczych 24
- Ilość rodzin 9
- Liczba rodzin zastępczych korzystających z pomocy psychologicznej 4
- Ilość porad ogółem dla rodziny zastępczych 24 w tym wszystkie porady gabinetowe

Wydaje się rzeczą ważną zmianą myślenia o procesie pomagania i wsparcia, a także rozumienia mechanizmów działających w rodzinach zastępczych – uwzględniając proces wtórnej retraumatyzacji jako współistniejący i stały dla opiekunów i dzieci. Dlatego niezbędnym wydaje się zbudowanie wieloletniego procesu pracy z opiekunami zastępczymi w szerokim gronie specjalistów rozumiejących specyfikę tych mechanizmów a także procesy retraumatyzacji. Ważne by było zapewnienie procesu pracy w małych grupach zawierającej elementy psychoedukacji, wsparcia, terapii w oparciu o wzajemne zaufanie i przede wszystkim proces grupowy. Uwzględnienie stałości takiego procesu, systematyki jako procesu terapeutycznego towarzyszenia zamiast nieskutecznego długoterminowo interwencyjnego "gaszenia pożarów". Grupa taka ma szansę odbudowywać poczucie bezpieczeństwa, adekwatne poczucie sprawczości i kompetencji a także wydobyć opiekunów zastępczych z wewnętrznej izolacji w obszarze doświadczeń życiowo kryzysowych a także zminimalizować niebezpieczne mechanizmy traumatyzacji i retraumatyzacji.

➤ W RAMACH POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ 2020

1. Ilość zgłoszonych spraw w okresie od 01.01.2020 do 16.09.2020 roku wynosiła:

- Założonych kart poradnictwa psychologicznego 50 kart

- Łącznie odbyło się 368 konsultacji psychologicznych w tym:
- Indywidualne lub rodzinne poradnictwo psychologiczne: 142 konsultacje prowadzone w kontakcie bezpośrednim.
- Indywidualne lub rodzinne poradnictwo psychologiczne: 195 konsultacji prowadzonych zdalnie za pomocą komunikatorów teleinformatycznych (telefon, skype itp.)
- Praca w terenie: 0
- Sprawy związane z Przeciwdziałaniem Przemocy: 1M podejrzany o stosowanie przemocy, 3K doświadczające przemocy lub napaści an tle seksualnym.
- E-mail, pisma: 4
- Zaplanowane terminy spotkań, na które klienci nie dotarli, a byli umówieni: 28

2. Pieczą Zastępczą + Diagnoza + Posiedzenia dot. Oceny sytuacji dzieci:

W ramach pracy z rodzinami zastępczymi w kontakcie z psychologiem w 2020 r było: 5 rodzin

- Ilość odbytych konsultacji z rodzinami zastępczymi bądź dziećmi z rodzin zastępczych ogółem:
 - Gabinetowych: 8
 - Telefonicznych: 10
 - Zaplanowane terminy spotkań, na które klienci nie dotarli: 7
 - Diagnoza psychologiczna kandydatów na rodziny zastępcze przez psychologa PCPR: 0 rodziny
 - Ocena sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej

Udział psychologa na posiedzeniu lub omówienie przed posiedzeniem sytuacji rodzin zastępczych korzystających z pomocy psychologicznej z koordynatorem Pieczy Zastępczej : 2

PIECZA ZASTĘPCZA	
01.01.2020 - 30.06.2020	01.07.202 - 16.09.2020
Liczba rodzin: 4 Ilość porad ogółem: 18 Liczba porad gabinetowych: 8 Liczba porad Telefonicznych: 10 Ustalony termin wizyty, na który rodzina nie przyszła: 7	Liczba rodzin: 2 Ilość porad ogółem: 18 Liczba porad gabinetowych: 12 Liczba porad Telefonicznych: 5 Ustalony termin wizyty, na który rodzina nie przyszła: 1

➤ W RAMACH POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ W DZIALE PIECZY ZASTĘPCZEJ w okresie od 01.07.2020 do 31.12.2020r.

Rodzicielstwo zastępcze daje wiele radości i satysfakcji, płynącej z chęci pomocy drugiemu człowiekowi. Niemniej jednak taka forma opieki nad dzieckiem jest obarczona szeregiem wyzwań oraz trudności, którym trzeba stawiać czoła każdego dnia. Patrząc holistycznie na aspekty związane z funkcjonowaniem rodzin zastępczych w Powiecie Żywieckim bardzo ważnym wydaje się fakt ograniczonego dostępu do pomocy specjalistycznej oraz wsparcia. Ogrom trudności z jakim mierzą się rodziny zastępcze jest bardzo szeroki. Często dzieci i młodzież potrzebują długotrwałych oraz różnorodnych form pomocy specjalistycznej. Obszary najbardziej wymagające zaopiekowania dotyczą tematyki traumy, zaburzeń więzi, problemów emocjonalnych, psychicznych, wszelkich trudności dotyczących umiejętności społecznych w tym radzenia sobie z agresją czy nawiązywania prawidłowych relacji. Ponadto dotyczą problematyki uzależnień, wchodzenia w dysfunkcyjne role i funkcjonowania w niestabilnym środowisku, w którym dominuje przemoc.

Mając na uwadze świadczenie pomocy na jak najwyższym poziomie szczególnie ważne jest objęcie pomocą całych systemów rodzinnych, w tym opiekunów, którzy mają być fundamentem w procesie zdrowienia.

Stabilny, dorosły, dający poczucie bezpieczeństwa i potrafiący zrozumieć specyfikę zachowania dzieci umieszczonych w pieczy jest kluczem do zmiany. W związku z tym tak ważne jest wyposażenie opiekunów zastępczych w odpowiednią wiedzę oraz otoczenie ich wsparciem specjalistycznym. Niezbędne i uzasadnione wydaje się prowadzenie grup wsparcia dla rodzin oraz wychowanków, organizowanie szkoleń i zajęć psychoedukacyjnych.

W 2020 roku w okresie od 1 lipca do 31 grudnia wsparciem psychologicznym objęte zostało 11 rodzin, w tym 16 dzieci oraz jedna pełnoletnia wychowanka. Prowadzono terapię indywidualną, szeroko rozumianą psychoedukację, spotkania warsztatowe z rodzinami oraz konsultacje rodzicielskie. W ramach organizowania wsparcia dla rodzin odbywały się również wizyty w środowisku domowym, gdzie próbowano rozwiązywać bieżące, nagłe problemy oraz ustalać dalsze kroki postępowania, w wyjątkowych przypadkach wyjazdy miały charakter cykliczny.

- Ilość odbytych konsultacji z rodzinami zastępczymi bądź dziećmi z rodzin zastępczych ogółem:
 - Gabinetowych: **91**
 - Telefonicznych: **54**
 - Konsultacje online: **12**
 - Zaplanowane terminy spotkań, na które klienci nie dotarli: **17**
 - Wyjazdy w teren: **8**
 - Wyjazdy interwencyjne w nagłych przypadkach: **7**

Pieczna Zastępcza	
01.07.2020 – 31.12.2020	
Liczba rodzin: 12	
Ilość porad ogółem: 145	
Liczba porad gabinetowych: 91	

Potrzeby występujące na terenie Powiatu Żywieckiego w zakresie poradnictwa specjalistycznego.

W środowisku lokalnym istnieje coraz większe zapotrzebowanie na specjalistyczną pomoc świadczoną przez wyspecjalizowanych psychoterapeutów, psychologów, interwentów kryzysowych, pedagogów i prawników.

Należy podkreślić, że potrzeby mieszkańców Powiatu Żywieckiego i ich oczekiwania w zakresie proponowanej pomocy specjalistycznej i wsparcia stale rosną, a więc potrzeby w tym zakresie przedstawiają się następująco:

1. Potrzeba zatrudnienia większej liczby specjalistów z zakresu psychiatrii, psychologii, psychoterapii.
2. Konieczne i niezbędne jest zapewnienie pracownikom zajmującym się profesjonalną pomocą psychologiczno-terapeutyczną odpowiedniego wsparcia w postaci obowiązkowej regularnej superwizji dla profesjonalistów w celu zabezpieczenia profesjonalnej, etycznej, merytorycznej pracy. Ma szansę to skutkować lepszą współpracą zespołu niezbędną przy tak złożonych i trudnych zadaniach, a przede wszystkim rzetelnym i profesjonalnym pomaganiem praktycznym jak i merytorycznym.
3. Stworzyć na terenie Powiatu możliwość prowadzenia grup psychoedukacyjnych, grup wsparcia dla rodziców, dorosłych oraz przede wszystkim dla dzieci i młodzieży.
4. Stworzyć możliwości do uzyskania na terenie Powiatu dostępu do psychiatrii dziecięcego oraz psychoterapeuty.
5. Ważne jest aby zespół specjalistów miał wspólne rozumienie i spójne ze sobą rozumienie doświadczeń traumatycznych oraz ich skutków, a co za tym idzie, aby zespołowo można było podejmować skuteczną pracę na rzecz danej rodziny .
6. W celu świadczenia jak najlepszej pomocy niezbędne jest kupienie dodatkowych pomocy terapeutycznych w obszarze wspierania dzieci i młodzieży, specjalistycznej literatury oraz testów diagnozujących problemy z jakimi mierzą się klienci Centrum.

III. INTERWENCJA KRYZYSOWA

Powiat Żywiecki realizuje zadania związane z interwencją kryzysową za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie i działającego w jego ramach Punktu Interwencji Kryzysowej. Podejmowane działania w ramach działalności PIK ukierunkowane są na zapobieganie utracie, bądź też przywrócenie równowagi osobie/rodzinie, która na skutek różnorodnych trudnych sytuacji życiowych, znajduje się w szczególnym rodzaju stresu dezorganizującym całokształt jej funkcjonowania. Efektem działań PIK ma być przywrócenie klientowi równowagi, zdolności do jego samodzielnego działania oraz autonomia. Psycholog oraz pedagog, którzy zajmują się interwencją kryzysową wspierani przez pozostałą część zespołu PCPR, w tym pracowników socjalnych i specjalistów ds. pracy z rodziną podejmują w pracy z klientem działania nakierowane na:

- stworzenie bezpiecznych i komfortowych warunków pracy z klientem,
- zatrzymanie sytuacji kryzysowej,
- właściwe rozpoznanie problemu (który niejednokrotnie jest maskowany),
- zatrzymanie sytuacji kryzysowej,
- umożliwienie kontaktu z innym specjalistą, w zależności od stanu klienta,
- przywrócenie równowagi i zdolności do samodzielnego działania,
- współpracę z pozostałymi instytucjami pomocowymi.

Dyżury w PIK pełnione są dwa razy w tygodniu – poniedziałek i czwartek od godziny 7.00 do 15.00 w ramach działania PCPR, a od 15.00 do 18.30 w ramach działalności PIK. Dyżury popołudniowe były istotne ze względu na to, iż także osoby pracujące mogą skorzystać ze wsparcia. Udogodnieniem, które wynika z popołudniowych dyżurów jest także to, że w tym czasie w PCPR biura już są nieczynne i nie ma klientów co zapewnia poczucie anonimowości i bezpieczeństwa klientom, którzy niejednokrotnie są w dużym stresie. W przypadku wystąpienia zdarzenia wymagającego wyjazdu w teren, pracownicy są informowani o tym za pośrednictwem telefonu alarmowego, którego numer jest do dyspozycji instytucji pomocowych. W sytuacji, gdy pojawi się konieczność interwencji psychologicznej na miejscu zdarzenia, instytucje kontaktują się z dyżurującym pracownikiem, który w porozumieniu z Kierownikiem organizuje interwencję wyjazdową, bez względu na godzinę i dzień tygodnia.

W ramach działalności PCPR funkcjonuje także mieszkanie kryzysowe utworzone na terenie Domu Pomocy Społecznej w Żywcu, do którego kierowane są osoby, które w wyniku zaistnienia przemocy w rodzinie nie mają, gdzie się zatrzymać i wymagają zapewnienia schronienia przed osobą stosującą przemoc. W roku 2020 Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Żywieckiego nie skierowały do mieszkania kryzysowego żadnych osób. Przyczyną takiego stanu rzeczy mogła być sytuacja epidemiologiczna panująca na terenie całego kraju a co za tym idzie ograniczona możliwość pracy OPS-ów i kontaktu z klientem, a także obawa osób doświadczających kryzysu przed kontaktem z innymi i zarażeniem.

30 listopada 2020r. weszły w życie nowe przepisy wprowadzające odrębne, szybkie postępowanie w sprawie o zobowiązanie osoby stosującej przemoc do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania oraz zakazanie zbliżania się do niego. Sprawca przemocy, który stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia domowników, po wydaniu odpowiedniego nakazu będzie musiał bezzwłocznie opuścić mieszkanie oraz dostanie zakaz zbliżania się do niego.

W 2020r. sporządzono 19 kart osobowych klientów zgłaszających się do PIK. Zgłoszenia telefoniczne rejestrowane były w książce zgłoszeń.

Głównymi problemami i kryzysami z jakimi borykają się osoby w kryzysie zgłaszające się do PIK były: śmierć bliskiej osoby, porzucenie przez współmałżonka, konflikty w rodzinie i małżeńskie, przemoc, niejednokrotnie związany z nią alkoholizm w rodzinie, problemy prawne oraz trudności związane z wychowaniem dzieci. W związku z podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie, roku 2020 sporządzono 2 formularze Niebieskiej Karty. Zdarzały się także spotkania, których efektem było przekierowanie do wsparcia psychologicznego lub innych instytucji pomocowych.

Sytuacje kryzysowe, w których znajdują się lub znajdowali się zgłaszający do PIK klienci wskazują na pogłębiający się od lat kryzys relacji rodzinnych i brak umiejętności komunikowania się w relacjach partnerskich i rodzinnych. Niejednokrotnie dostrzegamy powiązanie pomiędzy zachowaniami przemocowymi w rodzinach, a współuczestniczącym nadużywaniem alkoholu. Zdarzało się, że klienci przychodzący lub telefonujący do PIK chcieli pozostać anonimowi. W roku 2020 miały miejsce 2 interwencje wyjazdowe, które

dotyczyły utraty bliskich osób w tym wypadek w Gminie Gilowice, gdzie straciła życie kobieta w zaawansowanej ciąży i jej 3 letnia córka.

Potrzeby występujące na terenie powiatu żywieckiego w zakresie interwencji kryzysowej.

1. Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej z miejscami hostelowymi dla osób doświadczających przemocy.
2. Tworzenie miejsc noclegowych dla sprawców przemocy w rodzinie w związku z nowym trybem usunięcia sprawcy przemocy z miejsca zamieszkania.
3. Zorganizowanie na terenie Powiatu Żywieckiego nieodpłatnej psychoterapii rodzinnej.

IV. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Żywieckim na lata 2017-2021, został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Żywcu nr XXVII/235/2017 z dnia 27 marca 2017r.. Instytucją odpowiedzialną za wdrożenie oraz monitorowanie realizacji założonych celów Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu.

W swoich założeniach realizacja Programu miała przyczynić się do osiągnięcia następujących efektów:

1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy oraz jego negatywnych następstw dla życia rodzinnego i społecznego.
2. Zwiększenie liczby osób korzystających z szeroko pojmowanej pomocy przewidzianej dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie liczby osób objętych oddziaływaniami pomocowymi oraz korekcyjno-edukacyjnymi.
4. Zwiększenie liczby osób korzystających z mediacji rodzinnych.
5. Podniesienie poziomu wiedzy specjalistów w zakresie przemocy, w tym stworzenie sieci instytucji/osób profesjonalnie zajmujących się problemem przemocy w rodzinie w powiecie żywieckim.

Wyżej wymienione rezultaty osiągnięto poprzez:

Ad. 1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy oraz jego negatywnych następstw dla życia rodzinnego i społecznego osiągnięto poprzez propagowanie przez tut. Centrum głównych treści i haseł wdrażanych przez ogólnopolskie kampanie społeczne mające na celu uwrażliwienie społeczeństwa polskiego na problem przemocy w rodzinie. Dzięki kampaniom społecznym stało się możliwe skierowanie szerokiego strumienia informacji mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Kampanie społeczne przyczyniły się również do zwiększenia profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców. W ramach tych działań PCPR informowało oraz zachęcało do uczestnictwa w zajęciach programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ad 2. W dalszym ciągu działaniem nakierowanym na zwiększenie ilości osób, którym udzielono pomocy ze względu na doświadczanie przemocy w rodzinie było tworzenie oraz udoskonalanie instrumentów wsparcia pozwalających na minimalizowanie zagrożeń wynikających z częstego występowania problemu przemocy w środowisku rodzinnym. Jednym z najważniejszych instrumentów jaki jest wykorzystywany w naszym powiecie jest sieć wsparcia oferowana przez instytucje działające w obszarze przemocy. Współpraca instytucji, wykorzystujących własne kompetencje, uprawnienia i możliwości pozwala na efektywne udzielanie pomocy osobom uwikłanym w przemoc. Wzajemne poznanie osób zaangażowanych w pracę na rzecz rozwiązania problemu przemocy oraz zrozumienie na czym polega praca poszczególnej instytucji jest gwarancją skutecznej pomocy. Kolejnym instrumentem wykorzystywanym w sytuacji natychmiastowej potrzeby udzielenia schronienia osobie doświadczającej przemocy jest, zabezpieczenie w postaci umieszczenia w mieszkaniu chronionym. Baza pomocowa działająca w naszym powiecie pozwoliła na zwiększenie efektywności pracy z osobami znajdującymi się w kryzysie w związku z zaistnieniem przemocy, dodatkowo stając się elementem przyczyniającym się do zapewnienia osobie doświadczającej przemocy poczucia bezpieczeństwa.

Ad. 3. Aby skutecznie przeciwdziałać zjawisku przemocy w rodzinie, należy również objąć działaniami osoby stosujące przemoc. Udział osób w stosujących przemoc w rodzinie w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych stanowi skuteczną ochronę ofiar przemocy.

W ramach realizacji Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, skierowanego do pełnoletnich kobiet i mężczyzn w roku 2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zrealizowało 1 edycje zajęć grupowych. Należy zaznaczyć, że Program Oddziaływań Korekcyjno - Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie stanowi program interwencyjny, którego zasadniczym celem jest zatrzymanie przemocy. Osiągnięciu tego celu służy edukacja sprawcy w obszarze przemocy (jej form, dynamiki, źródeł i stereotypów wzmacniających przemoc) oraz korekcja zachowań niepożądanych poprzez dostarczenie i przyswojenie przez sprawcę narzędzi i technik służących powstrzymaniu się przed stosowaniem przemocy.

W 2020r. na Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjny zgłoszonych zostało 15 osób. Z czego 2 osoby zostały skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, których zachowanie doprowadziło do wszczęcia procedury niebieskiej karty. Pozostałe 13 osób zostało skierowane przez Sąd Rejonowy w Żywcu, w związku z posiadany wyrokiem z art. 207 KK.

Do zajęć grupowych Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych przystąpiło 14 osób. Piętno cykl zajęć potwierdzonych zaświadczeniem ukończenia zrealizowało 9 osób. Pozostałe osoby przerwały udział w Programie. Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych zakłada 60 godzin spotkań grupowych oraz 15 godzin konsultacji indywidualnych, także z członkami rodzin. Osoby w programie objęte były oddziaływaniami edukacyjnymi i korekcyjnymi. Oddziaływania ukierunkowane zostały na zmniejszenie ryzyka dalszego stosowania przemocy oraz zwiększenie zdolności do samokontroli agresywnych zachowań oraz konstruktywnego współżycia w rodzinie. Podczas realizacji programu podejmowano działania i współpracę z instytucjami kierującymi oraz tymi, które na co dzień współpracują z rodziną uwikłaną w problem przemocy.

Członkowie rodzin osób stosujących przemoc, a przede wszystkim osoby doznające przemocy mogły skorzystać ze wsparcia psychologicznego oraz poradnictwa prawnego. Natomiast instytucje kierujące osoby stosujące przemoc do programu były na bieżąco informowane, iż w przypadku pojawienia się konieczności zapewnienia osobie doświadczającej przemocy bezpiecznego schronienia, mogą zaoferować takiej osobie i jej najbliższemu pomoc, w postaci umieszczenia w mieszkaniu chronionym.

Tematyka zajęć Programu Korekcyjno-Edukacyjnego obejmuje: społeczno-kulturowe źródła i okoliczności towarzyszące przemocy domowej, problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich, planowanie i rozwijanie samokontroli, uzależnienia i patologie społeczne, komunikację interpersonalną, promocję pozytywnych standardów i wartości życia rodzinnego, przemoc seksualną, wpływ przemocy domowej na psychikę i zachowanie dzieci, tolerancję i szacunek wobec osób starszych i niepełnosprawnych, możliwość podejmowania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie działań terapeutycznych.

Całkowity koszt programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych realizowanych w 2020 roku wyniósł 11 831,92zł i w całości został pokryty z dotacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Zajęcia Programu Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych odbywały się z zachowaniem wszelkich środków ostrożności w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego.

W ramach realizacji Programu Psychologiczno-Terapeutycznego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie zrealizowano 1 edycję zajęć indywidualnych. Program skierowany jest do osób stosujących przemoc w rodzinie, potrzebujących pomocy w radzeniu sobie z różnymi problemami osobistymi, jak również rodziców mających trudności z wychowaniem dzieci bez użycia przemocy. Program zakłada co najmniej 10 godzin pracy z każdym z uczestników. W szczególnych wypadkach, w sytuacji konieczności dalszej pracy terapeutycznej nad zgłoszonymi problemami istnieje możliwość wydłużenia czasu spotkań, aż do zakończenia procesu terapeutycznego. Natomiast, żeby ukończyć zajęcia, trzeba wziąć udział w przynajmniej 10 godzinach programowych. Program skierowany jest do osób dorosłych tj. kobiet i mężczyzn, chętnych do pracy nad zmianę swoich postaw i zachowań. Osoby zgłaszające się do programu mogą korzystać z niego samodzielnie lub być skierowane przez instytucje, organizacje zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne mają na celu m.in.: analizę przyczyn własnego postępowania, wynikającą z doświadczeń z rodziny pochodzenia; zmianę schematów poznawczych (analizowanie swoich wzorów myślenia, postaw, zachowań), wgląd w mechanizmy własnych zachowań; podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych, rodzicielskich; trening umiejętności interpersonalnych, trening relaksacji,

redukowanie napięć, trening asertywności; podnoszenie umiejętności w zakresie negocjacji, rozwiązywania konfliktów; nabywanie umiejętności radzenia sobie z gniewem, kontrolą emocji w sytuacjach trudnych, nabywanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami, poczuciem winy; podnoszenie wiedzy i umiejętności przydatnych w relacjach partnerskich, wzajemnego poszanowania, szacunku; psychoedukacja moralno-etyczna, nastawiona na podnoszenie empatii uczestnika/ uczestniczki zajęć.

Do programu w roku 2020 przystąpiło 5 osób. Pełen cykl zajęć potwierdzonych zaświadczeniem ukończenia zrealizowało 5. Wszystkie osoby rozpoczęły udział w programie dobrowolnie. Aby ukończyć program należało wziąć udział, w przynajmniej 10 godzinach sesjach indywidualnych i/lub grupowych. W szczególnych wypadkach, w sytuacji konieczności dalszej pracy terapeutycznej nad zgłoszonymi problemami czas spotkań był wydłużony, aż do momentu zakończenia procesu terapeutycznego. Z założenia program psychologiczno-terapeutyczny jest uzupełnieniem i rozwinięciem działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc, w ramach programów korekcyjno-edukacyjnych. Program psychologiczno-terapeutyczny skoncentrowany jest przede wszystkim na Kliencie jako podmiocie oddziaływań, jego sposobie funkcjonowania i myślenia. Istota programu polega głównie na realizacji celów terapeutycznych, które mają sprzyjać zwiększeniu samoświadomości, umiejętności samoregulacji i uruchomieniu zmian pozwalających na lepszą adaptację społeczną i optymalny poziom funkcjonowania w życiu codziennym.

Całkowity koszt programu psychologiczno-terapeutycznego w 2020r. wyniósł 4215,97zł i w całości został pokryty z dotacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Zajęcia Programu Psychologiczno-Terapeutycznego odbywały się z zachowaniem wszelkich środków ostrożności w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego.

Ad. 4. W 2020 roku PCPR oferowało klientom znajdującym się w kryzysie rodzinnym pomoc w formie mediacji rodzinnych. W 2020r. złożono 1 prośbę o mediację, w tym odbyło się 1 spotkanie indywidualne i 2 spotkania wspólne. Mediacje prowadzone były przez dwóch przeszkolonych w tym zakresie pracowników PCPR. O możliwości skorzystania z mediacji rodzinnych klienci dowiadywali się w trakcie indywidualnych spotkań, z ulotek przygotowanych przez PCPR, jak również z informacji umieszczonych na stronie internetowej.

Ad. 5 W celu podniesienia poziomu wiedzy specjalistów w zakresie przemocy PCPR w Żywcu na bieżąco współpracuje z przedstawicielami instytucji pomocowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, w tym z kuratorami zawodowymi dla dorosłych i z kuratorami rodzinnymi, członkami zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych.

V. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH- DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

Dom Pomocy Społecznej przeznaczony jest dla osób starszych. Na dzień 31.12.2020r. w domu tym przebywało 97 pensjonariuszy. Dom Pomocy Społecznej w Żywcu zapewnia swoim mieszkańcom całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne na poziomie obowiązującego standardu, zapewnia również bezpieczeństwo i godne życie, intymność, niezależność oraz umożliwia rozwój osobowości, a w miarę możliwości samodzielność. O umieszczenie w domu pomocy społecznej ubiegać się mogą osoby, które potrzebują opieki lub też ich przedstawiciele ustawowi, w przypadku kiedy nie ma możliwości zapewnienia im usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. DPS spełnia standardy określone przepisami prawa. Przyjmowanie pensjonariuszy odbywa się z zachowaniem kwarantanny i wszelkich środków ostrożności w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego.

W roku 2020 wydano 28 decyzji umieszczających w Domu Pomocy Społecznej w Żywcu oraz 5 decyzji o odmowie umieszczenia, 26 mieszkańców domu zmarło w 2020 roku. Średni miesięczny koszt utrzymania pensjonariusza w 2020 roku wyniósł 3 374,00 zł.

Potrzeby występujące w Domu Pomocy Społecznej

Kontynuacja remontu pokoi i łazienek pensjonariuszy oraz ich przystosowanie pod kątem osób niepełnosprawnych.

VI. REALIZACJA ZADAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych samorząd powiatowy jako jeden z dysponentów środków PFRON wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zadania te mogą być realizowane ze środków PFRON w następujących formach:

- 1) rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych:
 - zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu,
 - zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych,
 - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej albo rolniczej,
 - szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych.

- 2) rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych:
 - dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
 - dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się
 - dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii.

W 2020 roku środki przekazane Powiatowi Żywieckiemu na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej przez Zarząd PFRON wyniosły **3 952 366,00 zł**.

Lp.	Zadania realizowane w powiecie	2019 rok	2020 rok
1.	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	190 245,00	112 443,00
2.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny	2 000,00	7 768,00
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	586 932,83	637 316,50
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych	174 840,00	289 843,34
5.	Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu	17 823,45	79 535,55
6.	Dofinansowanie likwidacji barier technicznych	77 349,50	102 672,61
7.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	29 739,00	8 050,00
8.	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej albo rolniczej	29 000,00	29 000,00
9.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych	0,00	0,00
10.	Wydatki na instrumenty i usługi rynku pracy	0,00	0,00
11.	Dofinansowanie kosztów działalności WTZ	2 280 096,00	2 684 976,00

12.	Dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej	1 337,22	761,00
X	RAZEM	3 389 363,00	3 952 366,00

Rehabilitacja społeczna

W zakresie zadań określonych w uchwale Rady Powiatu w Żywcu z zakresu rehabilitacji społecznej realizacja w 2020 roku przedstawiała się następująco:

a) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych - kwota wydatkowana ogółem : **112 443,00 zł.**

Lp.	Uczestnicy turnusów rehabilitacyjnych	Ilość złożonych wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacone dofinansowania
1.	Osoby dorosłe i ich opiekunowie	51	48	76 128,00
2.	Dzieci i młodzież ucząca się i ich opiekunowie	28	27	36 315,00
	RAZEM	79	75	112 443,00

a) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny- kwota wydatkowana ogółem : **7 768,00 zł.**

Lp.	Osoby ubiegające się o dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego	Ilość złożonych wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacone dofinansowania
1.	Osoby dorosłe	6	5	4 800,00
2.	Dzieci i młodzież	2	2	2 968,00
	RAZEM	8	7	7 768,00

b) dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - kwota wydatkowana ogółem : **637 316,50 zł.** (dofinansowanie zostało wykorzystane na zakup: aparatów słuchowy, wkładek usznych, pieluchomajtek, cewników, woreczków, podkładow higienicznych, wózków inwalidzkich, obuwia ortopedycznego, materacy przeciwoleżynowych, protez, pionizatorów, ortez, fotelików pionizujących).

Lp.	Osoby ubiegające się o dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	Ilość złożonych wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacone dofinansowania
1.	Osoby dorosłe	978	815	487 309,00
2.	Dzieci i młodzież	128	121	150 007,50
	RAZEM	1 106	936	637 316,50

c) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych - kwota wydatkowana ogółem : 289 843,34 zł.

Lp.	Osoby ubiegające się o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych	Ilość złożonych wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacone dofinansowania
1.	Osoby dorosłe	52	31	212 843,34
2.	Dzieci i młodzież	7	5	77 000,00
	RAZEM	59	36	289 843,34

d) dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się - kwota wydatkowana ogółem : 80 375,00 zł.

Lp.	Osoby ubiegające się o dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	Ilość złożonych wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacone dofinansowania
1.	Osoby dorosłe	63	37	45 950,00
2.	Dzieci i młodzież ucząca się	25	23	34 425,00
	RAZEM	88	60	80 375,00

e) dofinansowanie likwidacji barier technicznych - kwota wydatkowana ogółem : 102 672,61 zł.

Lp.	Osoby ubiegające się o dofinansowanie likwidacji barier technicznych	Ilość złożonych wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wyplacone dofinansowania
1.	Osoby dorosłe	31	29	62 497,61
2.	Dzieci i młodzież ucząca się	4	4	40 175,00
	RAZEM	35	33	102 672,61

f) dofinansowanie sportu, kultury, i rekreacji osób niepełnosprawnych - kwota wydatkowana ogółem: 8 050,00 zł. (w ramach udzielonego dofinansowania 88 osób niepełnosprawnych skorzystało z różnych form wsparcia w zakresie sportu, turystyki i rekreacji)

	Ilość złożonych wniosków	rozpatrzone pozytywnie	Wyplacone dofinansowania
Organizacje pozarządowe ubiegające się o dofinansowanie sportu, kultury i rekreacji osób niepełnosprawnych	11	3	8 050,00

g) dofinansowanie kosztów działania warsztatu terapii zajęciowej w Gilowicach - kwota wydatkowana ogółem: 2 070 096,00 zł. Liczba uczestników Warsztatu terapii zajęciowej na dzień 31 grudnia 2020r. wyniosła 101 osób,

- h) dofinansowanie kosztów działania warsztatu terapii zajęciowej w Żywcu - kwota wydatkowana ogółem: **614 880,00 zł**. Liczba uczestników Warsztatu terapii zajęciowej na dzień 31 grudnia 2020r. wyniosła 30 osób,

Rehabilitacja zawodowa

W zakresie zadań określonych w uchwale Rady Powiatu w Żywcu z zakresu rehabilitacji zawodowej realizacja w 2020 roku przedstawiała się następująco:

- a) jednorazowe dofinansowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej albo rolniczej – kwota wydatkowana ogółem: **29 000,00 zł**.

Ilość złożonych wniosków	rozpatrzone pozytywnie	Wyplacone dofinansowania
3	1	29 000,00

- b) dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej albo rolniczej - kwota wydatkowana ogółem: **761,00 zł**.

Ilość złożonych wniosków	rozpatrzone pozytywnie	Wyplacone dofinansowania
1	1	1 337,22

PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

W 2020 roku Powiat Żywiecki kontynuował realizację pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Program ten jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych i programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwiają samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych. Obszary wsparcia realizowane w 2020 roku:

MODUŁ I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych

- **obszar A :**
- zadanie 1- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu
- zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B
- **obszar B:**
- zadanie 1,4,3- dofinansowanie zakupu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- zadanie 2- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego oraz jego elementów i oprogramowania,
- zadanie 5- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego,
- **obszar C :**
- zadanie 1- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
- zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny,
- zadanie 5- pomoc w zakupie skutera o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- **obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.**

MODUŁ II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Na realizację programu w 2020 roku powiat otrzymał środki finansowe w wysokości **543 585,18 zł**. z czego

wykorzystano kwotę **500 087,57zł.**

Złożono 112 wniosków z czego pozytywnie rozpatrzonych i zrealizowanych zostało 96 wniosków.

Powiat otrzymał wystarczającą ilość środków w stosunku do złożonych wniosków, nie wykorzystano przyznanych środków w wysokości **43 497,61 zł.** z uwagi na to, że program ten jest adresowany do ściśle określonej grupy osób niepełnosprawnych i nie wszystkie osoby, które ubiegały się o dofinansowanie spełniały wymagania formalne określone w procedurach programu.

W ramach dofinansowania przyznano :

- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego (31 osób) - kwota wydatkowana – **168 915,50zł.**
- dofinansowanie szkolenia w zakresie zakupionego sprzętu elektronicznego (1 osoba) – kwota wydatkowana **2 000,00zł.,**
- zakup części zamiennych i naprawy posiadanych wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym (5 osób) - **10 540,01zł.,**
- koszty uzyskania prawa jazdy kategorii B – kwota wydatkowana (3 osoby) – **6 150,06zł.,**
- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (4 osoby) – kwota wydatkowana – **19 847,00zł.**
- pomoc w zakupie protezy kończyny w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (1 osoba) - kwota wydatkowana – **20 000,00 zł.,**
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (10 osób) – kwota wydatkowana **109 362,00zł.**
- pomoc w zakupie skutera o napędzie elektrycznym (3 osoby) – kwota wydatkowana **21 750,00 zł.**
- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (38 osób) kwota wydatkowana – **141 523,00 zł.**

Realizacja programu jest kontynuowana w 2021 roku.

PROGRAM „WYRÓWNYWANIE RÓŻNIC MIĘDZY REGIONAMI III ”

Powiat Żywiecki przystąpił w 2020 roku do realizacji programu „ Wyrównywanie różnic między regionami III”. W ramach tego programu Powiat Żywiecki mógł wystąpić w roli realizatora programu w następujących obszarach :

- **obszar B** (likwidacja barier placówkach edukacyjnych, urzędach powiatowych i gminnych oraz środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania)
- **obszar C** (tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych)
- **obszar D** (likwidacja barier transportowych)
- **obszar G** (skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych)
- **obszar F** (utworzenie/ remont lub modernizacja warsztatów terapii zajęciowej).

W ramach ogłoszonego na terenie Powiatu Żywieckiego naboru złożono do PCPR 5 projektów tj.

- w ramach obszaru D - wnioskowano o dofinansowanie zakupu 1 autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych uczestników WTZ Gilowice oraz zakup 1 mikrobusa do przewozu osób niepełnosprawnych uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Radziechowach;

- w ramach obszaru B – wnioskowano o zakup i montaż platformy schodowej do budynku Urzędu Gminy Łodygowice oraz zakup i montaż windy do budynku Urzędu Gminy Węgierska Górka;
- w ramach obszaru F- wnioskowano o zakup i montaż windy w siedzibie Warsztatu Terapii Zajęciowej w Gilowicach.

Projekty te zostały przesłane do PFRON i w ramach posiadanych środków PFRON przyznał dofinansowanie: - - Gminie Gilowice na zakup 1 autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych uczestników WTZ w kwocie – **231 240,00 zł.,**

- Gminie Gilowice na dofinansowanie zakupu i montażu windy w siedzibie WTZ w Gilowicach w kwocie – **160 000,00 zł.,**

- Gminie Łodygowice – na zakup i montaż platformy schodowej do budynku Urzędu Gminy Łodygowice

w kwocie – 14 553,20 zł.

- Gminie Węgierska Górka - zakup i montaż windy do budynku Urzędu Gminy Węgierska Górka w kwocie – 147 286,88 zł.

- Fundacji „PER CORDA” – na zakup mikrobusa do przewozu osób niepełnosprawnych uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Radziechowach w kwocie- 90 000,00 zł.

Łącznie na realizację projektów Powiat Żywiecki otrzymał i przeznaczył kwotę 643 080,08 zł.

VII. OBSŁUGA POWIATOWEJ SPOŁECZNEJ RADY DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowe Centrum Pomocy w Żywcu obsługuje (wraz z prowadzeniem całej dokumentacji) Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Żywcu, która została powołana Zarządzeniem Starosty Powiatu Żywieckiego Nr 76/2015 z dnia 4 grudnia 2015r.

Rada jest ciałem opiniodawczo–doradczym Starosty Żywieckiego.

Do zakresu działania Rady należy inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:

- integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- ocena realizacji programów,
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu w Żywcu pod kątem skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2020 roku Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Żywcu odbyła 5 posiedzeń w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu. Na spotkaniach Rady zawsze obecny był Kierownik Centrum oraz pracownik Centrum obsługujący technicznie oraz protokołujący posiedzenia.

Przedmiotem posiedzeń były następujące kwestie:

1. opiniowanie projektów uchwał Rady Powiatu w Żywcu dotyczących zadań powiatu żywieckiego w 2020 rok z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
2. opiniowanie wniosków w ramach dofinansowań ze środków PFRON realizowanych przez Centrum,
3. opiniowanie zasad dotyczących realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

VIII. POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Żywcu realizuje zadania określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w aktach wykonawczych do niej. Zespół działa od 2011 roku w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu. W 2020 roku sytuacja epidemiologiczna, w której się znaleźliśmy spowodowała znaczny spadek przyjmowanych wniosków i wydanych orzeczeń, z uwagi na to że na mocy ustawy ważność orzeczeń, legitymacji i kart parkingowych została przedłużona.

Więc tylko niektóre osoby decydowały się na złożenie dokumentów w celu uzyskania orzeczenia. Również problem z dostaniem się do lekarza i uzyskaniem zaświadczenia o stanie zdrowia uniemożliwił niejednokrotnie złożenie kompletu dokumentów. Pomimo tych trudności w 2020 roku przyjęto 2 219,00 wniosków w tym:

- 1) 1967 wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- 2) 252 wniosków o wydanie orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych.

Zespół wydaje:

- 1) orzeczenia o ustaleniu stopnia niepełnosprawności,
- 2) orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych dotyczy osób do 16 roku życia,
- 3) orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień,
- 4) legitymacje dla osób niepełnosprawnych,
- 5) karty parkingowe dla osób niepełnosprawnych.

W 2020 roku realizacja zadań Zespołu przedstawiała się następująco:

- 1) wydano 1961 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności,
- 2) wydano 256 orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych dotyczy osób do 16 roku życia,
- 3) wydano 265 legitymacji dla osób niepełnosprawnych,
- 4) wydano 317 kart parkingowych.

IX. PROJEKTY DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ- REALIZOWANE PRZEZ PCPR

PROJEKT PT. "SZLACHETNA POMOC"

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w roku 2020, kontynuowało realizację projektu adresowanego do osób z niepełnosprawnością, związanego z usługami asystenckimi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi. Projekt "szlachetna POMOC" skierowany jest do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu powiatu żywieckiego. Wsparcie realizowane jest w miejscu zamieszkania uczestnika projektu. Grupę docelową stanowią osoby z niepełnosprawnością, nieaktywne zawodowo i niesamodzielne ze względu na wiek, tj. 60+. Kompleksowe wsparcie skierowane jest również do opiekunów faktycznych, czyli osób z najbliższego otoczenia osób niesamodzielnych. Projekt współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi Priorytetowej IX WŁĄCZENIE SPOŁECZNE Działanie 9.2. – Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne dla podziałania: 9.2.5. Rozwój usług społecznych z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

Powiat Żywiecki, w imieniu którego, jako realizator projektu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wystąpił z wnioskiem aplikacyjnym do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 o dofinansowanie projektu i pozyskał środki w wysokości **1 941 840,00zł**. Całkowity budżet projektu wynosi 2 088 000,00zł i obejmuje (poza dofinansowaniem ze środków unijnych, stanowiącym 85% i dotacją celową z budżetu krajowego, stanowiącą 8%), wkład własny w wysokości 146 160,00zł, który stanowi 7%. Wkład własny, w tym konkretnym przypadku pochodzi ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, które Powiat przekazuje osobom z niepełnosprawnością w formie dofinansowania, np. do zakupu środków pomocniczych, ortopedycznych lub likwidacji barier architektonicznych i technicznych.

Celem głównym projektu jest wzrost dostępności i jakości usług społecznych, skierowanych do 100 mieszkańców powiatu żywieckiego. Realizacja projektu została oparta o rozwój usług asystenckich i specjalistycznych usług opiekuńczych, prowadzonych w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej. PCPR w Żywcu po raz pierwszy zdecydował się na realizację projektu, którego główne działania związane są z usługami asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. Taka decyzja podyktowana została faktem, że w ramach projektu oprócz usług opiekuńczych realizator przeznaczył blisko 177 000,00. zł na likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania uczestnika projektu, na które to działanie z roku na rok brakuje środków przekazywanych przez PFRON. Co więcej, Projekt ma być odpowiedzią na zapotrzebowanie społeczne związane z deinstytucjonalizacją usług opiekuńczych, czyli potrzebą wsparcia seniorów w środowisku zamieszkania, a odejściem od usług świadczonych w ramach pobytu w domach pomocy społecznej lub innych placówkach instytucjonalnych. Działania projektowe wpisują się w założenia "Skoordynowanej Opieki Senioralnej", opierającej się na indywidualnie dostosowanych formach wsparcia, sprzyjających poprawie funkcjonowania i możliwości stałego kontaktu z bliskimi.

Cele szczegółowe projektu ukierunkowane są na:

- WSPARCIE SKIEROWANE DO UCZESTNIKA, w tym: usługi asystenta osoby niepełnosprawnej, specjalistyczne usługi pielęgniarские, poradnictwo specjalistyczne: konsultacje psychologiczne – 245godz., prawne – 8 godz., neurologopedyczne – 388godz., rehabilitację domową – 1 243 osobo/zab., zabiegi podologiczne – 200 osobo/zab., dowożenie posiłków -3 935 osobo/pos., likwidację barier architektonicznych w miejscu zamieszkania – 15os., usługi opiekuńcze w oparciu o nowoczesne technologie, w tym użyczenie 4 kompletów kamer do monitoringu i 8 łóżek rehabilitacyjnych;
- WSPARCIE SKIEROWANE DO OPIEKUNÓW FAKTYCZNYCH, w tym: poradnictwo specjalistyczne:

psychologiczne -55 godz., prawne- 10 godz., specjalistyczne kursy edukacyjne zwiększające umiejętności w zakresie opieki nad osobą zależną i pierwszą pomocą przedmedyczną dla 12 osób, finansowanie opieki wytchnieniowej – 2 138 osobo/godz.

DODATKOWO W OKRESIE OBOWIĄZYWANIA PANDEMII COVID -19 skierowaliśmy do Uczestników i Opiekunów faktycznych wsparcie interwencyjne w postaci zatrudnienia specjalistów, którzy świadczyli porady i wsparcie w trybie online. Konsultacje psychologiczne (150 godz.) i neurologopedyczne (100godz.) były możliwe do zrealizowania w trybie zdalnym dzięki zakupowi i wyposażeniu naszych 36 Uczestników w tablety wraz z łączem internetowym. Zgodnie z zaleceniem, aby osoby starsze w okresie pandemii nie wychodziły z domu i dodatkowo nie narażały się na zarażenie zakupiliśmy ciepłe posiłki (w formie dwudaniowego obiadu) z dostawą „pod drzwi” za łączną kwotę 29 040,00zł. W celu dodatkowej ochrony zakupiliśmy ze środków projektowych środki ochrony osobistej i dezynfekcji, które zostały przekazane wszystkim Uczestnikom projektu i osobom zatrudnionym w ramach projektu.

Po dwuipółletnim okresie realizacji projektu nadal otrzymujemy bardzo dużo pochlebnych informacji wskazujących, że zakres oferowanego wsparcia wpisuje się w zapotrzebowanie społeczne mieszkańców powiatu żywieckiego oraz, że został on bardzo dobrze przyjęty przez środowisko osób i rodzin, które borykają się z problemami niepełnosprawności i starości.



DOKUMENT PODPISANY ELEKTRONICZNIE

Dane podpisywanego dokumentu

Typ dokumentu	Uchwała
Numer dokumentu	XXIV/273/2021
Data dokumentu	2021-03-29
Organ wydający	Rada Powiatu w Żywcu
Przedmiot regulacji	w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu za rok 2020
Identyfikator dokumentu	2914D686-3943-4A45-B312-8E1C6941E22E

Informacje o złożonych podpisach elektronicznych

Podpis:	
Sygnatura	Signature-1829932405
Numer seryjny	3ECAF8F0D3A77B66B3BA92C57A2625B1
Osoba podpisująca	Wiesław Sypta
Kraj	PL
Data złożenia podpisu	2021-03-29 11:48:00
Zakres podpisu	Cały dokument
Wystawca certyfikatu	VATPL-5170359458 Certum QCA 2017 Asseco Data Systems S.A. PL